

10.000 nye private arbejdspladser

ved ny offentlig indkøbspolitik

det ku' være så godt

Ny offentlig indkøbspolitik vil skabe 10.000 private arbejdspladser

SF vil med ny innovativ offentlig indkøbspolitik øge de private virksomheders investering i forskning og udvikling med i alt 1,8 mia. kr. og skabe 10.000 nye private arbejdspladser.

Den offentlige sektor er et af de væsentligste vækst- og erhvervspolitiske potentialer i Danmark. En stor del af virksomhedernes efterspørgsel kommer fra offentlige indkøb, fordi de offentlige hvert år køber ind for 269 mia. kr.

Den offentlige indkøbspolitik er en af nøglerne til at skabe fornyelse og mere end 10.000 nye, private arbejdspladser.

SF søger at udvikle en 3. vej i forhold til samarbejdet mellem det offentlige og private. Vi deler ikke synspunktet om, at private løsninger pr. definition er bedre end offentlige løsninger. På den anden side deler vi heller ikke synspunktet om, at offentlige løsninger altid er det bedste. Det har alt for længe været en ideologisk kampplads.

SF tror på, at et dynamisk samspil mellem offentlige og private løsninger på en og samme tid vil give en bedre offentlige sektor og samtidig skabe grundlag for vækst i erhvervslivet.

Vi skal gennem de offentlige indkøb udfordre de offentlige leverandører mere og lade deres ideer til en bedre og på sigt billigere offentlig sektor komme på banen, fordi det vil medføre mere forskning og udvikling i virksomhederne.

SF præsenterer 12 forslag, der vil fremme mere innovative offentlige indkøb. Samlet set vil forslagene øge investeringerne i forskning og udvikling i de private virksomheder, der leverer til det offentlige med godt 1,8 mia. kr. Det skaber en stigning i BNP på 0,7 pct., en stigning i virksomhedernes produktivitet på 0,4 pct. samt mere end 10.000 flere private arbejdspladser.

Sådan skaber vi en mere innovativ offentlig indkøbspolitik

SF vil i en ny regering arbejde for, at udbud i højere grad baserer sig på det slutmål, man ønsker snarere end måden, det gøres på. I stedet for at udbyde "rengøring 7 gange to timer om ugen", skal man udbyde "der skal være rent alle dage" og opmuntre virksomheder til at udvikle nye løsningsgange.

Derudover skal de private virksomheder, når de byder på opgaver, have bedre mulighed for at komme i dialog med de offentlige ansatte og brugere. Dialog mellem brugere, frontmedarbejdere og private virksomheder vil styrke virksomhedernes produktudvikling, samt medvirke til at ændre den offentlige sektor i positiv retning.

For at nå disse mål vil SF arbejde for følgende i en ny regering:

1. Friere budgetrammer for kommuner og regioner

Kommuner og regioner skal kunne tænke mere langsigtet og kunne investere i nye og mere effektive løsninger. Dermed får de også rum til at kunne satse på udbud, der giver gevinst på længere sigt. Virksomhederne får med mere langvarige kontrakter samtidig bedre muligheder for at investere i produktudvikling.

- Kommuner og regioner skal have flerårige budgetrammer.
- Kommuner og regioner skal kunne beholde effektivitetsgevinster.
- Kommuner og regioner skal kunne låne penge til investeringer, der kan føre til billigere drift, f.eks. inden for velfærdsteknologi og energirenoveringer.

2. Fokus på måling af resultater frem for på proces

Den offentlige sektor skal sættes fri af den detailstyring på procesniveau, som den nuværende regering har indført. Det giver rum til kreativitet og nytænkning. Kommuner og regioner får mulighed for at udvikle nye arbejdsgange i samarbejde med virksomheder, brugere og medarbejdere. Virksomhederne får mulighed for, at spille deres forslag til radikalt nye arbejdsgange på bordet.

- Færre bureaukratiske regler.
- Udbudspligt og privat udfordringsret fjernes.

3. Alle myndigheder skal udarbejde en innovationsstrategi

Kommuner og regioner skal samlet overveje, hvordan de kan forny deres service – også på tværs af forvaltningsområder. Det vil få dem til at kigge mere systematisk på, på hvilke områder, man med fordel kan gå i dialog med private virksomheder om opgaverne. For medarbejdere betyder forslaget, at innovationsprocessen bliver sat i system, og at de får mulighed for at spille deres forslag til nye løsninger på bordet. Samtidig vil en strategi, hvor det offentlige har afklaret på hvilke områder eksterne aktører skal inddrages, give bedre mulighed for, at medarbejdere selv kan udvikle virksomheder på de områder, der påtænkes out-sourcet. De eksisterende virksomheder får den fordel, at de får en meget mere positivt afklaret offentlig modpart at spille sammen med.

Alle offentlige myndigheder skal udarbejde en innovationsstrategi, hvor der tages stilling til:

- På hvilke området institutionen skal igangsætte innovationsprojekter
- På hvilke områder eksterne aktører som fx virksomheder med fordel kan inddrages
- Hvordan ideer fra medarbejdere, brugere og virksomheder skal håndteres og prioriteres
- Hvordan brugere og medarbejdere inddrages i innovationsprojekter

4. Videncenter for offentlig-privat innovation skal etableres

De gode resultater der udvikles i kommuner og regioner skal spredes i hele landet på tværs af de offentlige myndigheder. De offentlige indkøbere skal samtidig blive klædt bedre på, så de ikke tolker udbudsreglerne mere stramt end nødvendigt fordi, de er imod at tage risici. Virksomhederne vil få mere professionelle modparter og nationale laboratorier, hvor de får mulighed for at få testet nye løsninger.

- SF vil etablere videncenter for offentlig-privat innovation, der skal arbejde med at:
  - Udvikle og afholde uddannelser for offentlige indkøbere
  - Igangsætte forsknings- og udviklingsprojekter
  - Facilitere kommuner i forhold til at udvikle innovationsstrategier
  - Facilitere kommunernes udbud af projektkonkurrencer
  - Udpege institutioner i samspil med decentrale aktører, der kan virke som nationale laboratorier, hvor 'state of the art'-løsninger bliver afprøvet
  - Administrere centrale udviklingsmidler
  - Følge den internationale udvikling

5. Samlet innovationspulje for offentlig innovation og offentlig-privat samarbejde

For at fremme både ren offentlig innovation og offentlig-privat innovation med inddragelse af medarbejdere, brugere og virksomheder, vil vi lægge de eksisterende puljer til

brugerdreven innovation, ABT og fornyelsesfonden sammen med lignende puljer på RTI's område til en samlet pulje. Puljen skal administreres af det videncenter, der er forslået i punkt 4.

Dette vil give en mere enkel indgang til det offentlige støttesystem for såvel offentlige institutioner som virksomheder. Samtidig skal en samlet pulje lukke de huller, der er i innovationskæden i dag. På det velfærdsteknologiske område er det for eksempel i dag svært at få testet nye teknologier.

6. Midler til nyudvikling af iværksættere og mindre virksomheder

De stadig mere centraliserede indkøb diskriminerer iværksættere og mindre virksomheder.

- For at fremme iværksættere og mindre virksomheders mulighed for at spille ind med nye ideer til udvikling af de offentlige opgaver, skal frivillige indkøbssamarbejder på tværs offentlige myndigheder sætte 2 pct. af kontraktsummen af til projektkonkurrencer.

Projektkonkurrencerne skal udbydes tematiseret efter de modeller for Pre-Commercial Procurement, som EU har udarbejdet. Fordelen ved at projektkonkurrencerne laves i samarbejde med indkøbssamarbejderne er, at spredningseffekten for markedsmodne produkter og services vil blive større.

SF vil ved kommende forhandlinger med kommunerne arbejde for, at en del af kommunernes indkøbsbudgetter afsættes til lignende projektkonkurrencer.

Forslaget vil betyde, at der sættes ca. 400 mio. kr. af om året til støtte til private virksomheders investeringer i forskning og udvikling. EU's statsstøtteregler stiller krav om en mindst tilsvarende privat medfinansiering i udviklingsprojekterne. Derfor vil forslaget betyde, at der vil blive investeret mindst 800 mio. kr. mere i forskning og udvikling i virksomhederne.

7. Øget samfundsansvar i forbindelse med offentlige indkøb

Den offentlige sektor har med et samlet indkøbsvolumen 269 mia. kr. en stor indflydelse på udvikling af markedet. Der har været flere initiativer for at fremme, at der bliver taget miljø- og energihensyn, når det offentlige køber ind. Ligeledes er der mulighed for at lave sociale klausuler i indkøbspolitikken. Derimod er kommuner og regioner ikke på samme måde som staten underlagt krav, men en frivillig aftale med regeringen.

- Reguleringen af de statslige krav skal strammes op og aftalen med kommuner og regioner skal genforhandles, så grønne indkøb i 2015 er på mindst 60 pct. ift. EU's målinger.
- Der skal blive bedre mulighed for at lave sociale klausuler ift. uddannelsesforpligtigelser.

Forslagene om øgede krav om miljø- og energihensyn i det offentlige indkøb vil betyde, at danske virksomheder får bedre incitament til at udvikle "high end"-produkter og dermed give dem bedre konkurrenceevne på verdensmarkedet.

Og krav om f.eks. oprettelse af praktikpladser i forbindelse med sociale klausuler vil betyde, at flere unge får mulighed for at færdiggøre deres uddannelse. Det vil samlet set gøre dansk erhvervsliv mere konkurrencedygtig og løfte produktiviteten.

8. Udbredelse af ESCO-modellen

Energipartnerskaber efter ESCO-modellen er en konkret form for funktionsudbud, hvor private virksomheder går ind og bruger deres ekspertise til at tage en økonomisk risiko i forhold til at optimere det offentlige forbrug. Til gengæld får virksomhederne også et økonomisk incitament gennem deling af det overskud, der kan skabes.

- ESCO-modellen skal udbygges til andre områder, f.eks. i forhold til digitaliseringsprojekter mv.

Dermed får offentlige myndigheder del i private aktørers kernekompetencer uden selv at løbe en økonomisk risiko. For de private virksomheder, der ser et rationaliseringspotentiale og som derfor vil påtage en økonomisk risiko, vil det betyde bedre mulighed for salg til offentlige myndigheder.

9. Bedre muligheder for fællesselskaber med private aktører

Der kan være mange fordele, når offentlige og private virksomheder slår kompetencerne sammen i et nyt fælles selskab. For eksempel ved, at kommunen skyder eksisterende rammer ind – og private aktører kommer med kompetencer i forhold til driften.

Reglerne tillader sådanne selskaber på det kommunale område i dag, så længe den private aktør har aktiemajoriteten. Dette synes fornuftigt, da kravet om privat medfinansiering kan forhindre, at offentlige myndigheder går ind i alt for risikable investeringer. Til gengæld virker det ikke fornuftigt, at den offentlige part skal sælge sin andel, hvis det fælles selskab får succes på markedet.

- SF vil fjerne kravet om, at offentlige myndigheder skal sælge deres andel, hvis salget til andre end kommuner og regioner overstiger 25 pct.

Det vil sikre, at synergier mellem kommunale/regionale og private kompetencer kan bruges til at skabe nye vækstbrancher på velfærdsområder. Fælles selskaber mellem kommuner og private kan også føre til, at der bliver bedre mulighed for systemeksport af hele velfærdsløsninger.

10. Krav om brug af åbne standarder i udbudsmateriale

- Ved offentlige udbud skal der være et krav om, at der benyttes åbne standarder ved de benyttede it-platforme.

Det vil modvirke, at langvarige samarbejder mellem offentlige myndigheder og private virksomheder skaber nye de-facto monopoler. Det vil give mulighed for, at mindre og nye virksomheder får mulighed for at komme med forslag til nye og mere effektive applikationer.

11. Mere dynamisk fortolkning af EU-regelsættet

Danmark tolker EU-direktiverne om udbud langt mere stramt end det er nødvendigt. Det giver alt for specificerede udbud og derudover uhensigtsmæssige offentlige indkøb i en række tilfælde. Hvis vi for eksempel kunne fortolke reglerne om, hvad der forstås ved en 'myndighed' løsere, kunne vi undgå, at børnehavers frugtindkøb skal ske gennem centrale udbud.

- EU-reglerne skal tolkes mindre stramt i forbindelse med udbud.
- SF vil arbejde for en forenkling og afbureaukratisering af udbudsreglerne i EU-regi.

Forslagene vil kunne betyde mere hensigtsmæssige indkøb for kommunerne – og en besparelse i de tilfælde, hvor centrale indkøb er dyrere end lokale indkøb.

12. Forsøg i udkantskommuner om en lokal forankret indkøbspolitik

I visse udkantskommuner sendes mere end 75 pct. af de kommunale opgaver ud af landsdelen, da de tilstedeværende mindre virksomheder ikke har mulighed for at byde på de store samlede opgaver, der bliver forhandlet hjem af indkøbssamarbejderne. Det er en stor ulempe for lokale virksomheder.

- Der skal etableres forsøg, hvor en eller flere udkantskommuner får mulighed for at afprøve modeller for en mere lokal forankret indkøbspolitik.

I forsøget skal kommunerne sikres mod evt. tab ved midlertidig fordyrelse af indkøb. Der skal selvklaart være en åben udbudsproces af opgaverne i lokalområdet, så lokal nepotisme ikke bliver afgørende.

Forslaget vil kunne påvise fordele ved at satse lokalt, fx ved flere iværksættere, bedre kvalitet og øget omsætning samt et løft af den kommunale innovationsevne. Dermed kan det medvirke til at skabe vækst i yderområderne.

Indkøbspolitikken bliver en aktiv del af erhvervs politikken

SF's forslag vil gøre den offentlige indkøbspolitik til en langt mere aktiv del af erhvervs politikken. Forslagene vil medføre bedre og mere effektive indkøb i den offentlige sektor samt styrke forskning og udvikling i virksomhederne. Til gavn for både samfundsøkonomien og dansk erhvervsliv.

Vores forslag om, at 2 pct. af indkøbssummen i Indkøbssamarbejderne sættes af til projektkonkurrencer for iværksættere og mindre virksomheder vil betyde, at der vil blive investeret mindst 800 mio. kr. mere i forskning og udvikling i virksomhederne.

Da det er frivilligt for offentlige myndigheder at bruge indkøbsfællesskaber vurderes forslaget at kunne holdes inden for de nuværende offentlige budgetter. Dertil skal lægges, at forslagene i udspillet generelt vil sikre øget effektivisering og besparelser indenfor den offentlige sektor. Friere budgetrammer, mindre bureaukrati, ingen udbudspligt, øget fleksibilitet, etablering af videntcenter samt en større udbredelse af ESCO-modellen er nogle af de forslag, der fremover vil spare offentlige myndigheder for penge.

SF's andre forslag vil betyde, at offentlige indkøb fremover vil blive mindre specificerede og mindre tænkt ud fra eksisterende arbejdsgange i det offentlige. Virksomhederne vil blive animeret til at forske og udvikle for at udvikle nye tilbud til den offentlige sektor.

Forslagene vil samlet medføre øget privat investering i forskning og udvikling på minimum 0,6 pct. af de statslige, regionale og kommunale indkøb i kommunerne svarende til 1 mia. kr.

En stigning i de private virksomheders investering i forskning og udvikling på i alt 1,8 mia. kr. vil ifølge beregninger som DAMVAD og Center for Forskningsanalyse har udarbejdet for Forsknings- og Innovationsstyrelsen føre til:

- 10.000 flere private arbejdspladser
- BNP stiger med 0,7 pct.
- Produktiviteten stiger med 0,4 pct.

SF vil i en ny regering løbende følge, hvor meget forskning og udvikling det offentlige indkøb skaber i de private virksomheder. Vi vil tage leverancer til det offentlige med som svarkategori, når Danmarks Statistik årligt spørger til de private virksomheders forsknings og udviklingsindsats.

Bilag 1:

Det offentlige indkøb hos private

	Mia. kr.	Pct. af BNP
Stat	57	
Regioner	34	
Kommuner	69	
I alt	160	9 %
Off. selskabslignende (forsyning mm)	17	
Off. selskaber (DSB mv)	66	
Sociale ydelser i naturalier (medicin, læger mm)	26	
Offentlige indkøb i alt	269	16 %

Kilde: Konkurrencestyrelsen, 2010

OECD^[1] og EU^[2] peger begge på, at offentlige indkøb er en væsentlig driver for innovation i virksomhederne. Et af de primære danske vækstproblemer er, at danske virksomheders omsætning i mindre grad kommer fra nyudviklede produkter end vores konkurrenters.

^[1] The OECD Innovation Strategy - getting a head start of tomorrow OECD, Juni 2010

^[2] Europe 2020, Flagship Initiative, Innovation Union, EU-Kommissionen, 6.10.2010